

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 329

Rachunkowość na rzecz zrównoważonego rozwoju Gospodarka – etyka – środowisko

Redaktorzy naukowci
Danuta Dziawgo, Grażyna Borys

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redaktor Wydawnictwa: Dorota Pitulec
Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz
Korektor: Barbara Cibis
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:
www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,
w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,
The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,
a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon
http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2014

ISSN 1899-3192
ISBN 978-83-7695-448-6

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Joanna Antczak: Informacje o środowisku w systemie rachunkowości	11
Anna Balicka: Sprawozdawczość środowiskowa w branży motoryzacyjnej..	19
Aleksandra Banaszekiewicz, Ewa Makowska: Koncepcja społecznej odpowiedzialności biznesu w procesie zarządzania wartością firmy	28
Melania Bąk: Odpowiedzialność społeczna jako determinanta tworzenia zasobów niematerialnych przedsiębiorstwa	36
Ewa Chojnacka: Raportowanie danych w obszarach środowiskowym i społecznym w publicznych spółkach sektora energetycznego.....	45
Ewa Chojnacka: Sprawozdanie z działalności jako dokument służący raportowaniu danych ESG	54
Anna Doś, Joanna Błach: Rola przedsiębiorstwa w makrosystemie społeczeństwo – gospodarka – środowisko w świetle analizy raportów rocznych na przykładzie wybranych spółek sektora paliwowego.....	62
Justyna Dyduch: Analiza kosztów transakcyjnych instrumentów ochrony środowiska w wybranym przedsiębiorstwie.....	73
Renata Dyląg, Ewelina Puchalska: Wytyczne GRI w praktyce raportowania społecznego w Polsce	82
Paweł Dziekański: Koncepcja wskaźnika syntetycznego dla oceny sytuacji finansowej powiatów	98
Tomasz Gabrusewicz: Zdolność systemu rachunkowości w zakresie zaspokojenia potrzeb informacyjnych w realizacji koncepcji zrównoważonego rozwoju	109
Beata Gostomczyk: Ewidencja kosztów ekologicznych w układzie rodzajowym i funkcjonalnym.....	118
Piotr Gut: Solidarna odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe w podatku VAT w warunkach polskich na tle rozwiązań europejskich.....	127
Ewa Hellich: Etyczny wymiar rachunkowości.....	136
Aldona Kamela-Sowińska: Finansyzacja gospodarki wyzwaniem dla rachunkowości	145
Elżbieta Klamut: Koszty ochrony środowiska a gospodarstwa rolne	152
Joanna Kogut: Etyka w rachunkowości a jakość sprawozdań finansowych ..	161
Tomasz Kondraszuk: Cel i zadania rachunkowości rolniczej w procesie zrównoważonego rozwoju gospodarstw wiejskich	172
Robert Kowalak: Kluczowe mierniki dokonań w zakładach gospodarowania odpadami.....	180

Joanna Krasodomska: Rachunkowość społeczna – perspektywa światowa i krajowa	191
Karolina Kwiecińska: Relacje inwestorskie i raportowanie kapitału intelektualnego.....	198
Magdalena Ligus: Zrównoważony rozwój systemu elektroenergetycznego Polski – analiza opłacalności i możliwości rozwoju energetyki odnawialnej	206
Adam Lulek: Znaczenie informacji środowiskowych pochodzących ze sprawozdawczości spółek paliwowych dla inwestorów giełdowych.....	215
Marta Mazurowska: Rachunkowość na rzecz zrównoważonego rozwoju	225
Anna Nowak: Problemy pomiaru społecznej odpowiedzialności biznesu	232
Edward Nowak: Zakres ujawnień informacji w sprawozdaniu z działalności	241
Ewa Spigarska: Różnorodność metod ustalania opłaty za odpady i zasad segregacji odpadów na przykładzie miast wojewódzkich jako jeden z problemów systemu gospodarowania odpadami	250
Arleta Szadziewska: Prezentowanie informacji na temat społecznej odpowiedzialności w sprawozdawczości zewnętrznej przedsiębiorstw.....	261
Elżbieta Izabela Szczepankiewicz: Zintegrowane sprawozdanie przedsiębiorstwa jako narzędzie komunikacji z interesariuszami	271
Piotr Szczypa: Współczesne wyzwania rachunkowości przedsiębiorstw w gospodarce zrównoważonego rozwoju.....	282
Aldona Uziębło: Stosunek do standardów etycznych w biznesie w opiniach pracowników księgowości trójmiejskich przedsiębiorstw	291
Anna Wildowicz-Giegiel: Wyzwania przed sprawozdawczością finansową związane z raportowaniem o kapitale intelektualnym i społecznej odpowiedzialności	300
Jolanta Wiśniewska: Etyka w rachunkowości jako niezbędny element zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstwa i bezpieczeństwa obrotu gospodarczego.....	308
Aleksander Zawadzki: Standardy sprawozdawczości w zakresie środków unijnych w polskich spółkach notowanych na NewConnect	317
Joanna Zuchewicz: Sprawozdawczość jednostki społecznie odpowiedzialnej za swoje dokonania.....	326
Beata Zyznarska-Dworczak: Znaczenie zarządczej rachunkowości odpowiedzialności społecznej w przedsiębiorstwie	334

Summaries

Joanna Antczak: Information on environment in the accounting system.....	18
Anna Balicka: Environmental reporting in the automotive industry	27
Aleksandra Banaszekiewicz, Ewa Makowska: Concept of corporate social responsibility in the process of value based management	35

Melania Bąk: CSR as the determinant for creating non-material resources of an enterprise.....	44
Ewa Chojnacka: Reporting environment and social data in public companies in energy sector	53
Ewa Chojnacka: Report of the management board on operations as a document used to report ESG data	61
Anna Doś, Joanna Błach: The role of enterprise in macrosystem society – economy – environment in the light of the annual reports content analysis case study of selected Polish companies	72
Justyna Dyduch: Analysis of transaction costs of environmental protection instruments in a selected firm	81
Renata Dyląg, Ewelina Puchalska: GRI guidelines in the practice of social reporting in Poland	97
Paweł Dziekański: Concept of synthetic indicator for the assessment of financial situation of poviats	108
Tomasz Gabrusewicz: The ability of the accounting system to satisfy information needs in the concept of sustainable development.....	117
Beata Gostomczyk: Environmental costs register by their type and functionality	126
Piotr Gut: Joint and several responsibility for VAT liabilities in Poland in comparison with European solutions to that extent.....	135
Ewa Hellich: Ethical dimension of accounting.....	144
Aldona Kamela-Sowińska: Financilisation of economy as challenge for accounting	151
Elżbieta Klamut: Costs of environment protection vs. farms.....	160
Joanna Kogut: Accounting ethics vs. financial reporting quality	171
Tomasz Kondraszuk: Tasks and objectives of accounting in the process of agricultural sustainable development of rural households	179
Robert Kowalak: Key performance indicators for the waste disposal plants.	190
Joanna Krasodomska: Social accounting – the international and national perspective	197
Karolina Kwiecińska: Investor relations and intellectual capital reporting ...	205
Magdalena Ligus: Sustainable development of Polish power system – the analysis of effectiveness and the possibility of development of renewable energy sector.....	214
Adam Lulek: Significance of environmental information coming from reporting of fuel corporations for stock exchange investors.....	224
Marta Mazurowska: Accounting for sustainable development	231
Anna Nowak: Issues of measurement of corporate social responsibility	240
Edward Nowak: Scope of disclosing information in annual activity reports..	249
Ewa Spigarska: The diversity of methods for establishing fees for wastes and waste segregation rules on the example of voivodeship cities as one of the waste management problems.....	260

Arleta Szadziewska: Presenting social responsibility information in corporate external reports	270
Elżbieta Izabela Szczepankiewicz: Integrated report on socially responsible companies as a tool of communication with users.....	281
Piotr Szczypa: Modern challenges in the accounting of companies in sustainable development economy	290
Aldona Uziębło: An attitude to ethical standards in business in the opinions of employees of accounting department of tricity enterprises.....	299
Anna Wildowicz-Giegiel: Challenges of financial reporting associated with reporting the intellectual capital and the social responsibility of enterprise.....	307
Jolanta Wiśniewska: Ethics in accounting as an essential element of sustainable development of the enterprise and security of business transactions .	316
Aleksander Zawadzki: Standards of EU funds reporting in Polish companies listed on the NewConnect market.....	325
Joanna Zuchewicz: CSR in reporting entity's performance	333
Beata Zyznarska-Dworczak: The essence of managerial social responsibility accounting.....	341

Renata Dyląg, Ewelina Puchalska

Akademia Leona Koźmińskiego

WYTYCZNE GRI W PRAKTYCE RAPORTOWANIA SPOŁECZNEGO W POLSCE

Streszczenie: Analiza zmian oraz kierunków rozwoju współczesnego modelu sprawozdawczości finansowej wskazuje na wzrost znaczenia rzetelnych informacji pozafinansowych, z których największa rola zdaje się przypadać aspektom środowiskowo-społecznym. W chwili obecnej brakuje obowiązujących globalnie lub nawet lokalnie standardów raportowania. Jednostki mogą w tym celu wykorzystywać normy, zalecenia i wytyczne opracowane przez liczne organizacje i inicjatywy. Jednym z najbardziej rozpowszechnionych standardów są wytyczne Global Reporting Initiative (GRI). Głównym celem niniejszego artykułu jest ocena wykorzystania standardu GRI w praktyce raportowania społecznej odpowiedzialności w Polsce. Analiza praktyki raportowania w Polsce zostanie uzupełniona o ocenę praktyki światowej w tym zakresie. Sformułowany cel pracy będzie zrealizowany przede wszystkim poprzez analizę raportów społecznych zgłoszonych do konkursu Raporty Społeczne w 2013 roku. Przeprowadzona zostanie także analiza literatury przedmiotu, dokumentów zawierających zalecenia i wytyczne dotyczące raportowania środowiskowego i społecznego oraz analiza wybranych badań, raportów i baz danych dotyczących praktyki raportowania społecznej odpowiedzialności.

Słowa kluczowe: wytyczne GRI, raporty środowiskowe i społeczne, społeczna odpowiedzialność biznesu.

DOI: 10.15611/pn.2014.329.09

1. Wstęp

Analiza zmian oraz kierunków rozwoju współczesnego modelu sprawozdawczości finansowej wskazuje na wzrost znaczenia przygotowywania i publikowania rzetelnych informacji pozafinansowych, z których największa rola zdaje się przypadać aspektom środowiskowo-społecznym, czyli społecznej odpowiedzialności (*social responsibility*). Koncepcja społecznej odpowiedzialności polega na dobrowolnym uwzględnianiu przez przedsiębiorstwa i inne organizacje interesów społecznych i ochrony środowiska, a także relacji z różnymi grupami interesariuszy. Jest to strategia zarządzania, która poprzez prowadzenie dialogu społecznego na poziomie lokalnym przyczynia się do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw na poziomie globalnym i jednocześnie kształtowania warunków dla zrównoważonego rozwoju społecznego i ekonomicznego [Departament Pożytku Publicznego 2014].

Spoleczna odpowiedzialność stanowi zagadnienie wieloaspektowe i wpisuje się w problematykę badawczą wielu dyscyplin, w tym również rachunkowości. W literaturze przedmiotu wprowadza się pojęcie rachunkowości społecznej, której celem ma być prezentowanie wewnętrznych i zewnętrznych skutków prowadzonej działalności gospodarczej ze społecznego punktu widzenia [Szychta 2003, s. 134]. Rachunkowość społeczna ma więc za zadanie identyfikować, mierzyć i raportować szerokiemu gronu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych informacje o wpływie działań podejmowanych przez przedsiębiorstwa na społeczeństwo jako na całość [Burzym 1993, s. 8]. Początkowo rachunkowość społeczna ograniczała się do raportowania kwestii zatrudnienia i wartości dodanej. W kolejnych latach zaczęto koncentrować się na sprawozdaniach dotyczących środowiska oraz roli i zakresu odpowiedzialności zarządów poszczególnych firm za kwestie społeczne i ochronę środowiska oraz raportowanie skutków podejmowanych działań dla szerokiego grona interesariuszy [Gabrusewicz 2010, s. 55]. Kluczową rolę w procesie raportowania zagadnień społeczno-środowiskowych odgrywa mechanizm właściwego doboru istotnych danych pozafinansowych i sposobu ich prezentacji. W chwili obecnej brakuje obowiązujących globalnie lub nawet lokalnie standardów raportowania. Jednostki mogą w tym celu wykorzystywać normy, zalecenia i wytyczne opracowane przez liczne organizacje i inicjatywy. Jednym z najbardziej rozpowszechnionych standardów są wytyczne Global Reporting Initiative (GRI).

Głównym celem niniejszego artykułu jest ocena wykorzystania standardu GRI w praktyce raportowania społecznej odpowiedzialności w Polsce. Analiza praktyki raportowania w Polsce zostanie uzupełniona o ocenę praktyki światowej w tym zakresie. Sformułowany cel pracy będzie zrealizowany przede wszystkim poprzez analizę raportów społecznych zgłoszonych do konkursu Raporty Społeczne w 2013 roku. Przeprowadzona zostanie także analiza literatury przedmiotu, dokumentów zawierających zalecenia i wytyczne dotyczące raportowania środowiskowego i społecznego oraz analiza wybranych badań, raportów i baz danych dotyczących praktyki raportowania społecznej odpowiedzialności.

2. Metodyka badań i przebieg procesu badawczego

Przedmiotem badania jest praktyka raportowania zagadnień społecznej odpowiedzialności. Głównym celem artykułu jest ocena wykorzystania standardu GRI w praktyce raportowania społecznej odpowiedzialności w Polsce. W pracy sformułowano następujące pytania badawcze:

1. Jaki standard jest najbardziej rozpowszechniony w praktyce raportowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i innych organizacji na świecie?
2. W jakim zakresie standard GRI jest wykorzystywany do sporządzania raportów społecznych w Polsce?

Szczegółowe pytania badawcze w tym zakresie dotyczą oceny:

1. Jaki standard raportowania jest dominujący dla opracowania raportów społecznych?

2. Na jakim poziomie aplikacji przygotowywane są najczęściej raporty społeczne?
3. Czy dokonywana jest weryfikacja zewnętrzna raportów społecznych?

Sformułowany cel pracy będzie zrealizowany przede wszystkim poprzez wykorzystanie następujących metod badawczych:

- metody studium literatury przedmiotu w celu ustalenia stanu wiedzy na temat istoty i znaczenia wytycznych GRI jako standardu raportowania zagadnień społecznych,
- metody analizy danych wtórnych, głównie wyników badań i raportów dotyczących praktyki raportowania społecznej odpowiedzialności, pod kątem celu badawczego,
- metody analizy przypadków polegającej na ocenie raportów społecznych zgłoszonych do konkursu Raporty Społeczne celem uzyskania wniosków empirycznych odnośnie do zakresu wykorzystania standardów GRI.

3. Istota i znaczenie wytycznych Global Reporting Initiative

3.1. Istota i cele inicjatywy Global Reporting Initiative

Global Reporting Initiative (GRI) jest inicjatywą, która została zapoczątkowana w roku 1997 dzięki zaangażowaniu organizacji CERES (Coalition for Environmentally Responsible Economies) [Schadewitz, Niskala 2010, s. 97]. GRI to międzynarodowa organizacja, z siedzibą w Amsterdamie, w której działania zaangażowane są różne grupy interesariuszy, opracowująca globalne standardy raportowania informacji związanych z działalnością jednostek w ramach rozwoju zrównoważonego [Fonseca i in. 2012]. Pierwszy projekt standardów raportowania opracowany przez GRI (tzw. Exposure Draft) został przedstawiony na międzynarodowym sympozjum w Londynie w 1999 r. [Szejnwald Brown i in. 2007, s. 3]. Po wprowadzeniu poprawek, pierwszy oficjalny standard raportowania środowiskowego został udostępniony przez GRI w czerwcu 2000 roku [Alazzani, Wan-Hussin 2013, s. 19]. Global Reporting Initiative jest jedną z najważniejszych, jeśli nie najważniejszą, instytucji na świecie związanych z kwestiami raportowania o CSR [Toppinen i in. 2012, s. 195].

Organizacja GRI została założona, aby świadomie realizować jasno określony cel, jakim jest interwencja w aspekty związane ze społeczną odpowiedzialnością biznesu, a konkretnie przeprowadzanie działań zmierzających do harmonizacji oraz rozwoju praktyk związanych z raportowaniem przez jednostki informacji niefinansowych, co powinno prowadzić do wzrostu znaczenia interesów oraz potrzeb różnych grup społecznych, na które wpływ ma działalność poszczególnych jednostek [Levy i in. 2010, s.95].

3.2. Wytyczne GRI i ich zakres

Wytyczne opracowywane przez GRI, które obejmują swoim zakresem przede wszystkim kwestie odpowiedzialności ekonomicznej, środowiskowej i społecznej,

prawa człowieka, dobre praktyki związane z zatrudnieniem oraz bezpieczeństwo produktów, są postrzegane obecnie jako najbardziej obszerny i kompleksowy standard raportowania, którego przydatność i wiarygodność uzyskała międzynarodowe uznanie [Toppinen, Korhonen-Kurki 2013, s. 204-205]. Dostarczają one wskazówek raportowania o działalności jednostki w zakresie CSR, które są zgodne z koncepcją TBL (Tripple Bottom Line) zaproponowaną przez Elkingtona [Wong 2013]. Wytyczne GRI określają zawartość opracowywanych raportów, jakość i zasięg prezentowanych informacji, metodologię selekcjonowania istotnych aspektów, których odzwierciedlenie powinno się znaleźć w raporcie oraz zawierają propozycje mierzenia zjawisk związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu w postaci wskaźników [Mazurczak 2012, s. 95]. Standardy te mogą być wykorzystywane dobrowolnie przez przedsiębiorstwa, organizacje *non-profit*, instytucje i jednostki publiczne oraz inne organizacje [Farneti, Guthrie 2009, s. 91].

W roku 2006 została wydana jedna z częściej stosowanych obecnie wersji standardu GRI – G3.0. Wytyczne składają się z dwóch podstawowych części: pierwsza omawia podstawowe zasady, zgodnie z którymi powinien zostać przygotowany raport, natomiast druga przedstawia najważniejsze treści, które każdy raport powinien zawierać [GRI 2006, s. 4-5]. Zasady opisane w części pierwszej, jak również zestaw testów do mierzenia ich zastosowania dotyczą przede wszystkim istotności prezentowanych informacji, zaangażowania interesariuszy i uwzględniania ich interesów, strategii zrównoważonego rozwoju, jak również kompletności i kompleksowości prezentowanych danych [GRI 2006, s. 4]. Pozostałe zasady, których istotność podkreślono w części pierwszej standardów, to: porównywalność, równowaga, dokładność, rzetelność, aktualność oraz jasność w odniesieniu do jakości informacji zawartych w raportach [GRI 2006, s. 4]. W części drugiej wymieniono trzy podstawowe kategorie informacji, które powinien zawierać każdy raport sporządzony zgodnie GRI, a są nimi: strategia i profil działalności raportującej jednostki, filozofia zarządzania oraz zestawy wskaźników, które mierzą działalność jednostki w aspekcie ekonomicznym, środowiskowym i społecznym [GRI 2006, s. 5].

GRI opracowało zestaw wskaźników uniwersalnych, które można zastosować w raporcie każdej jednostki, oraz zestawy wskaźników dostosowanych do odpowiednich sektorów. Suplementy dla sektorów, które są obecnie dostępne, to suplementy przede wszystkich dla przemysłu lotniczego, firm budowlanych, agencji nieruchomości, firm z przemysłu elektrycznego, usług finansowych, przemysłu wydobywczego, metalowego, organizacji *non-profit*, przedsiębiorstw naftowych i gazowych [Alonso-Almeida i in. 2013].

W roku 2011 wydano zmienioną wersję standardu GRI – G3.1 [GRI 2011]. Wprowadzone zmiany dotyczyły między innymi wskaźników społecznych odnoszących się do zatrudnienia i godnej pracy, praw człowieka oraz społeczności lokalnych, a także do zakresu i poziomu szczegółowości raportowania kwestii związanych z profilem działalności jednostki oraz nadzorem i zaangażowaniem interesariuszy [Pakowska 2012].

Raporty zgodne z wytycznymi GRI mogą być opracowane na poziomie A+, A, B+, B, C+, C. Poziom aplikacji raportu wskazuje stopień zaawansowania w zakresie liczby zastosowanych wskaźników, a znak „+” informuje o przeprowadzeniu weryfikacji zewnętrznej raportu przez niezależną „stronę trzecią”. W tabeli 1 zaprezentowano wymagania niezbędne do oznaczenia poziomu aplikacji raportu.

Tabela 1. Wymogi dotyczące oznaczenia poziomu aplikacji raportu

Sposób oznaczenia poziomu aplikacji	C	C+	B	B+	A	A+
Deklaracja własna podmiotu raportującego	O	O	O	O	O	O
Weryfikacja strony trzeciej	F	O	F	O	F	O
Weryfikacja GRI	F	F	F	F	F	F

O – obowiązkowo, F – fakultatywnie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [www.globalreporting.com].

W celu określenia poziomu aplikacji konieczna jest deklaracja własna podmiotu raportującego zawarta w treści raportu. Weryfikacja zewnętrzna raportu przez niezależny podmiot zewnętrzny jest konieczna do uzyskania poziomów A+, B+, C+. Fakultatywnie podmioty mogą poddać swoje raporty weryfikacji przez GRI, która ma na celu potwierdzenie, że w raporcie została przedstawiona wymagana ilość standardowych informacji i wskaźników dla danego poziomu aplikacji oraz że indeks treści GRI prezentuje wymagane informacje według wytycznych danego poziomu aplikacji.

3.3. Nowa generacja wytycznych GRI – G4

W 2013 roku GRI opublikowała kolejną wersję wytycznych G4. Nowe standardy GRI składają się z dwóch głównych części: „Reporting Principles and Standard Disclosures” oraz „Implementation Manual”. Część pierwsza zawiera opis podstawowych zasad i standardów raportowania, definicje podstawowych pojęć oraz najważniejsze kryteria, jakie muszą być spełnione przez jednostki, aby opracowany przez nich raport można uznać za zgodny z wytycznymi GRI. Część druga dostarcza wskazówek dotyczących sposobu wdrażania odpowiednich zasad raportowania, gromadzenia oraz opracowywania informacji, które powinny być zawarte w raporcie [GRI 2013]. Jedną z najważniejszych różnic pomiędzy wytycznymi GRI G3 a GRI G4 jest prezentacja poziomów zastosowania wytycznych w opracowywanych raportach. Według GRI G4 jednostki mogą przygotować raporty zgodnie z wytycznymi, spełniając kryteria odpowiednie dla dwóch poziomów: „core” lub „comprehensive”, lub opracować raport na podstawie ogólnych wytycznych, nie spełniając wszystkich określonych wymogów dla któregoś z poziomów [The KPMG Survey...

2013]. Tak więc 3 poziomy spełnienia kryteriów wytycznych GRI (poziomy A, B i C) zostały zastąpione dwoma możliwymi poziomami zastosowania – podstawowym i zaawansowanym. Znaczące zmiany wprowadzono również w części dotyczącej raportowania o zarządzie – zwiększono wymogi odnoszące się do raportowania kwestii związanych z polityką zarządzania i wynagrodzeń zarządu, wprowadzając w tym obszarze szereg nowych wskaźników [Salterbaxter 2012]. Wytyczne GRI G4 poświęcają więcej uwagi oraz podkreślają wagę kwestii istotności prezentowanych informacji, dostarczają wskazówek, jak wybrać, określić informacje, które są szczególnie znaczące, istotne i powinny być zawarte w ramach raportu społecznej odpowiedzialności jednostki.

GRI nadal rekomenduje jednostkom poddanie raportu CSR zewnętrznej weryfikacji, oznaczając poszczególne zweryfikowane części składowe, pozycje raportu znakiem „+”, co jednak nie jest wymagane, aby uznać dany raport za przygotowany zgodnie z wytycznymi GRI G4 („in accordance with”).

Aktualnie trwa okres „przejścia”, transformacji, adaptacji nowych wytycznych – co oznacza, że GRI nadal uznaje raporty przygotowywane zgodnie z GRI G3 oraz G3.1, zaznaczając jednak, że wszystkie raporty publikowane po 31 grudnia 2015 r. powinny być opracowywane zgodnie z GRI G4 [GRI 2013].

3.4. Znaczenie i ocena GRI

Mimo ciągłego rozwoju zarówno wytycznych GRI, jak i pozostałych standardów, raporty społeczno-środowiskowe nie w pełni zaspokajają potrzeby informacyjne interesariuszy. Szczególnie potrzeby informacyjne klientów wydają się nie być zaspokojone w wystarczającym stopniu [Isaksson, Steimle 2009, s. 179]. Także jednoznaczna kompleksowa ocena, w jakim stopniu daną jednostkę można faktycznie uznać za działającą zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju lub dostosowującą się do tych zasad, może się wydawać wbrew pozorom trudnym zadaniem ze względu na szereg wskaźników i ilość informacji przedstawianych na wielostronicowych raportach [Isaksson, Steimle 2009, s. 179]. Jednak badania przeprowadzone wśród przedsiębiorstw naftowych i gazowych wykazały, że wykorzystanie standardów GRI w praktyce raportowania kwestii CSR zwiększyło przejrzystość, wiarygodność i możliwość przeprowadzania analiz porównawczych w raportowaniu społeczno-środowiskowym [Alazzani, Wan-Hussin 2013, s. 23].

Ważną kwestią związaną ze społeczną odpowiedzialnością przedsiębiorstw jest rozróżnienie pomiędzy działalnością w ramach CSR a raportowaniem informacji związanych z CSR. Standardy GRI nie są wytycznymi dostarczającymi wskazówek, jak jednostki powinny prowadzić swoją działalność w ramach CSR, ale wytycznymi, jak w sposób usystematyzowany i kompleksowy raportować o przeprowadzonych działaniach z tego zakresu [Willis 2003].

Biorąc pod uwagę, że coraz więcej jednostek oraz organizacji wykorzystuje wytyczne GRI w swoim modelu raportowania, podczas gdy jakość oraz zakres wdra-

żania zasad zrównoważonego rozwoju w działalności jednostek pozostaje na niezmiennym, porównywalnym poziomie, można posunąć się w rozważaniach o krok dalej i stwierdzić, że w niektórych przypadkach wytyczne GRI mogą stanowić swojego rodzaju narzędzie do uzasadniania i usprawiedliwiania działalności jednostki wpływającej na jej otoczenie [Moneva i in. 2006, s. 134]. Jedną z wad, które zarzuca się wytycznym opracowywanym przez GRI, jest promowanie opracowywania zestawu skomplikowanych wskaźników zamiast próby zaszczepienia wartości oraz zmiany mentalności „biznesu” w kierunku rozwijania zaangażowania i w dążeniu do przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju [Moneva i in. 2006, s. 135].

Inicjatywa GRI oraz opracowywane przez nią wytyczne przeszły długą drogę, rozwijając się niezwykle prężnie, począwszy od pierwszych lat swojej działalności, stając się już nie tylko narzędziem ułatwiającym tworzenie raportów o społecznej odpowiedzialności biznesu, ale również narzędziem – rozpoznawalnym standardem – kreującym reputację oraz markę firmy [Brown i in. 2009, s. 579]. Na ogromny sukces inicjatywy GRI wpłynęły przede wszystkim takie czynniki, jak: stały rozwój (GRI stale pracuje nad jakością proponowanych standardów i dostosowuje je do potrzeb informacyjnych oraz warunków rynkowych), zróżnicowanie sektorowe (GRI oprócz wytycznych uniwersalnych dla wszystkich jednostek opracowało również suplementy odpowiednie dla poszczególnych sektorów), kompatybilność (standardy GRI mogą być równocześnie stosowane wraz z innymi standardami i normami z zakresu CSR, takimi jak Global Compact czy ISO 26000) oraz udział różnych grup interesariuszy w procesie opracowywania poszczególnych standardów [Hohnen 2012].

Rozwój organizacji GRI oraz wzrastająca popularność opracowywanych przez GRI standardów miały znaczący wpływ na pojawienie się nowych trendów oraz zmian w zakresie: reform ładu korporacyjnego, zwiększającej się przejrzystości informacyjnej jednostek, mierzenia postępów w kierunku wdrażania strategii zrównoważonego rozwoju, zainteresowania rynku finansowego oraz sektora publicznego kwestiami raportowania społecznego, jak również rozwoju rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w kierunku nowoczesnego raportowania obejmującego, oprócz danych finansowych, szereg istotnych i wiarygodnych danych pozafinansowych [Roberts i in. 2008, s. 90].

Należy pamiętać, że przygotowywanie przez GRI kolejnych standardów, jak również standardów opracowywanych przez inne organizacje, oraz stosowanie ich przez jednostki w praktyce raportowania ma na celu przede wszystkim zapewnienie wiarygodności oraz możliwości porównania działalności w zakresie CSR zarówno pomiędzy różnymi jednostkami gospodarczymi, jak i w ciągu kolejnych okresów sprawozdawczych w ramach jednej jednostki [Willis 2003]. Niezależnie więc od słów krytyki, jakie są adresowane w niektórych wypadkach w kierunku standardów opracowywanych przez GRI, wytyczne GRI są na pewno narzędziem pomocnym w osiąganiu celu, który jest stawiany przed współczesnym modelem raportowania biznesowego.

4. Zastosowanie standardów GRI w praktyce raportowania społecznej odpowiedzialności

4.1. Zakres wykorzystania wytycznych GRI na podstawie wybranych wyników badań dotyczących praktyki raportowania CSR

Jedno z najbardziej kompleksowych badań dotyczących praktyki raportowania społeczno-środowiskowego w ostatnim czasie zostało wykonane przez firmę KPMG. W 2013 roku przeprowadziła ona kolejną już edycję badania dotyczącego obecnych globalnych trendów w raportowaniu CSR oraz jakości raportowania przez największe światowe przedsiębiorstwa. Ocena globalnych trendów została dokonana poprzez wybór 100 największych przedsiębiorstw z 41 krajów na świecie, a następnie wskazanie, jaki odsetek spośród wybranych 4100 przedsiębiorstw publikuje raporty CSR. Z kolei wnioski dotyczące jakości raportowania zostały sformułowane na podstawie oceny raportów 250 największych światowych przedsiębiorstw. Wyniki badań przeprowadzonych przez KPMG pokazują, że 71% wszystkich badanych firm przygotowywało raporty społeczne. W grupie badawczej obejmującej 250 największych podmiotów współczynnik ten wyniósł aż 93%, a w grupie firm polskich 56%. Najczęściej stosowanym przez badane podmioty standardem raportowania były wytyczne GRI – 78% wszystkich raportów zostało przygotowanych zgodnie z nimi (w grupie 250 największych firm – 82%). Należy dodać, że badaniem w 2013 r. objęte były po raz pierwszy firmy polskie. W badanej grupie 100 polskich firm 56 sporządzało raporty CSR, a standard GRI został zastosowany do przygotowania 80% z nich [*The KPMG Survey...* 2013].

W 2013 roku Komisja Europejska opublikowała wyniki monitoringu realizacji wytycznych zawartych w Strategii UE na lata 2011-2014 dotyczącej społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw [Communication from the Commission... 2011]. Zbadano, jak często duże międzynarodowe przedsiębiorstwa w swoich upublicznianych dokumentach odnoszą się do instrumentów CSR sugerowanych w Strategii UE z 2011 r. dotyczącej społecznej odpowiedzialności. Badaniem objęto 200 losowo wybranych dużych wielonarodowych przedsiębiorstw, zatrudniających powyżej 1000 pracowników, przedstawicieli sektora zarówno prywatnego, jak i państwowego. Badane firmy miały swoje siedziby w 10 państwach unijnych, a badaniem objęto po 20 firm z każdego kraju, w tym z Polski. Badanie polegało na analizie oficjalnych materiałów firm umieszczonych na stronach internetowych w okresie od listopada 2012 do stycznia 2013 r. w celu znalezienia w nich odniesień do terminu „społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw” albo jego synonimów. Szukano także nawiązań do międzynarodowych wytycznych dotyczących raportowania zagadnień społeczno-środowiskowych.

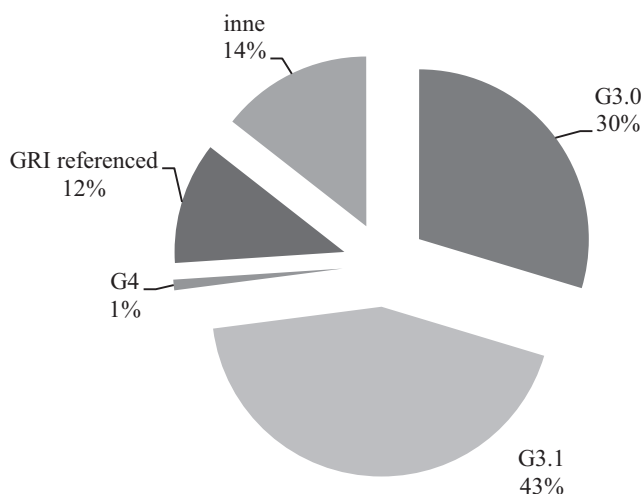
Wyniki badania wskazują, że 68% ocenianych firm w dokumentach publikowanych na swoich stronach internetowych odnosi się do pojęcia „społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw” lub pojęć o zbliżonym znaczeniu. 40% z nich wskazuje

wykorzystanie minimum jednego międzynarodowego instrumentu z zakresu CSR, przy czym bardzo duże podmioty (powyżej 10 000 pracowników) trzy razy częściej niż mniejsze firmy odnoszą się do tych wytycznych. Wśród najczęściej stosowanych standardów znalazły się wytyczne GRI, stosowane przez ponad 30% podmiotów [*An Analysis of Policy...* 2013].

4.2. Zakres wykorzystania wytycznych GRI na podstawie analizy raportów CSR opublikowanych w bazie Sustainability Disclosure Database

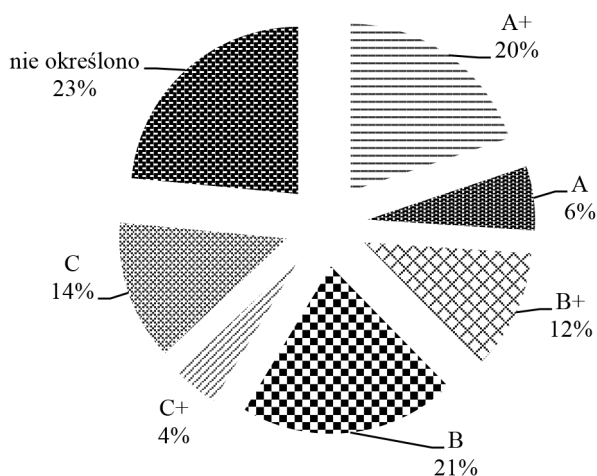
Z analizy raportów społecznych opublikowanych w bazie Sustainability Disclosure Database wynika, że w roku 2013 opublikowano prawie 2000 raportów firm i organizacji z całego świata (łącznie liczba raportów dostępnych w bazie wynosi obecnie ponad 16 000). Najczęściej raporty te są przygotowywane zgodnie z wytycznymi GRI: w wersji 3.0, 3.1 lub bez określenia konkretnej wersji wytycznych GRI (GRI referenced). Na rysunku 1 zaprezentowano strukturę raportów ze względu na zastosowane wytyczne raportowania. Ponad 85% opublikowanych raportów stanowią raporty sporządzone zgodnie z wytycznymi GRI.

Rys. 1. Struktura raportów społecznych opublikowanych w roku 2013 w bazie Sustainability Disclosure Database ze względu na zastosowane standardy raportowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Sustainability Disclosure Database: <http://database.global-reporting.org/>].

Rysunek 2 przedstawia strukturę raportów ze względu na poziom aplikacji raportu. Najpopularniejszym poziomem **aplikacji standardu GRI** był poziom B (33% raportów). Po 18% podmiotów podjęło raportowanie na najszerszym i największym

Rys. 2. Struktura raportów społecznych opublikowanych w roku 2013 w bazie Sustainability Disclosure Database ze względu na poziom aplikacji raportu

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Sustainability Disclosure Database: <http://database.global-reporting.org/>].

poziomie raportowania, czyli A i C. Nie wszystkie jednostki jasno zadeklarowały poziom aplikacji GRI, z jakiego korzystały.

4.3. Standardy GRI a praktyka raportowania społeczno-środowiskowego w Polsce

W celu oceny praktyki raportowania społecznej odpowiedzialności przez podmioty w Polsce dokonano analizy wszystkich 32 raportów społecznych, które zostały zgłoszone do konkursu Raporty Społeczne w 2013 r., organizowanego przez: Forum Odpowiedzialnego Biznesu, PwC oraz SGS. Głównym celem konkursu jest promowanie idei i znaczenia raportowania pozafinansowego i wskazanie dobrych praktyk w tym zakresie. Analiza zawartości tych raportów, przeprowadzona przez autorów niniejszego artykułu, miała na celu uzyskanie odpowiedzi na poniższe pytania:

a) Jaki standard raportowania jest dominujący dla opracowania raportów społecznych?

b) Na jakim poziomie aplikacji przygotowywane są najczęściej raporty społeczne?

c) Czy dokonywana jest weryfikacja zewnętrzna raportów społecznych?

W tabeli 2 przedstawiono wyniki badań raportów społecznych mających na celu udzielenie odpowiedzi na powyższe pytania.

Z analizy danych zawartych w tab. 2 wynika, że wytyczne GRI stanowią najczęściej wykorzystywany standard raportowania (25 z 32 badanych raportów zostało sporządzonych według tych wytycznych). Na rysunku 3 przedstawiono wykorzysta-

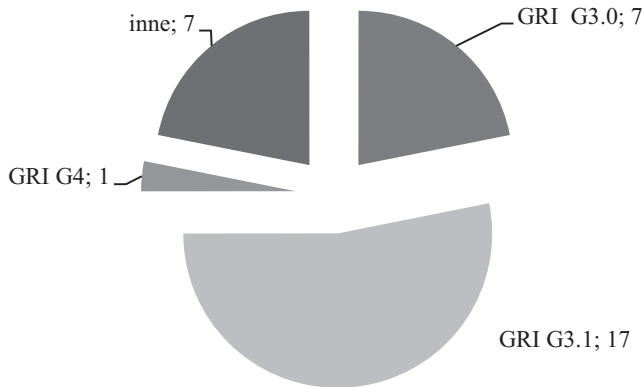
Tabela 2. Analiza raportów zgłoszonych do konkursu Raporty Społeczne w roku 2013

Nazwa firmy	Branża	Okres raportowania	Standard/wersja raportowania	Poziom aplikacji dla raportów zgodnych z GRI	Weryfikacja zewnętrzna
1	2	3	4	5	6
Związek Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy	przemysł spożywczy	2011-2012	GRI i LBG (międzynarodowy model mierzenia efektywności zaangażowania społecznego)	brak danych	brak
RWE Polska		2012	GRI G3.1, AA1000SES (panel interesariuszy)	B	brak
Coca-Cola HBC Polska Sp. z o.o.	przemysł spożywczy	2012	GRI G3.0	brak danych	brak
Agencja Zatrudnienia ATERIMA	usługi	2012	GRI G3.1	C	brak
PZU SA i PZU Zycie	finanse	2011-2012	GRI G3.0	B+	weryfikacja GRI i weryfikacja PWC
Millennium Bank	finanse		GRI G3.1	B	weryfikacja GRI
Orange Polska	telekomunikacja	2012	GRI G3.0, Global Compact	B+	weryfikacja Deloitte
Cemex Polska	budownictwo	2011-2012	GRI G3.1, ISO 26000	B+	weryfikacja GRI i zewnętrzna PWC
ArcelorMittal	przemysł ciężki	2012	brak danych	nie dotyczy	brak
Gaz System SA	energetyka	2012	GRI G3.1.	B+	weryfikacja GRI i weryfikacja Deloitte
Zakłady Azotowe Puławy	przemysł chemiczny	2012	GRI G3.1	B	brak
Schenker	transport i logistyka	2011-2012	brak danych	nie dotyczy	brak
BPH SA	finanse	2012	GRI G3.1	B	weryfikacja GRI
OTTO polska	usługi		brak danych	nie dotyczy	brak
Unilever Polska	inne	2012	GRI G3.1	C	brak
Tesco Polska	handel	2010-2011-2012	GRI G3.0	B	brak
Grupa Lotos SA	surowce i paliwa	2012	GRI G3.0, Global Compact	A+	weryfikacja PWC

1	2	3	4	5	6
Ball	przemysł spożywczy	2013	brak danych	nie dotyczy	brak
Polski Koncern Naftowy Orlen SA	surowce i paliwa	2012	GRI G3.1	B	brak
Pelion SA	usługi	2012	GRI G3.0	C+	weryfikacja Deloitte
KGHM	surowce i paliwa	2012	GRI G3.1	B	brak
SKOK Ubezpieczenia	finanse	2012	brak danych	nie dotyczy	brak
Tauron Polska Energia S.A.	energetyka	2012	GRI G3.1	C+	weryfikacja PWC
Comarch	nowe technologie i IT	2012	brak danych	nie dotyczy	brak
Kampania Piwowarska S.A.	przemysł spożywczy	2012-1013	GRI G4	core	weryfikacja PWC
Grupa Żywiec S.A.	przemysł spożywczy		GRI G3.1	B+	weryfikacja Bureau Veritas Polska i weryfikacja GRI
Katowicki Holding Węglowy S.A.	surowce i paliwa	2013	GRI G3.0	B	brak
ING Bank Śląski	finanse	2011-2012	GRI G3.1	B	weryfikacja GRI
GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA	farmaceutyka	2011-2012	GR G3.1, Global Compact	B+	weryfikacja PWC
Scanmed Multimedis	usługi	2012	GRI G3.1, Global Compact	B	brak
Totalizator Sportowy LOTTO sp. z o.o.	rozrywka	2011-2012	GRI G3.0, Global Compact	A+	weryfikacja PWC
Fundacja LOTTO Milion Marzeń	organizacje pozarządowe	2011-2012	GRI, G3.1	B	brak

Źródło: opracowanie własne na podstawie [http://raportyspoleczne.pl/biblioteka-raportow/?organizacja&industries&title_term&edycja=2013&filtered=yes].

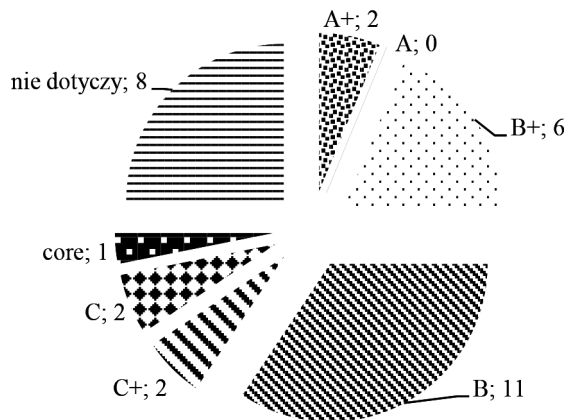
nie poszczególnych wersji wytycznych GRI. Wersja 3.1 została wykorzystana w 17 przypadkach, 7 raportów zostało sporządzonych zgodnie z wersją 3.0, a jeden raport zgodnie z GRI w wersji 4.0.

Rys. 3. Struktura raportów społecznych opublikowanych w roku 2013 w bazie konkursu Raporty Społeczne ze względu na zastosowane standardy raportowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z tab. 2.

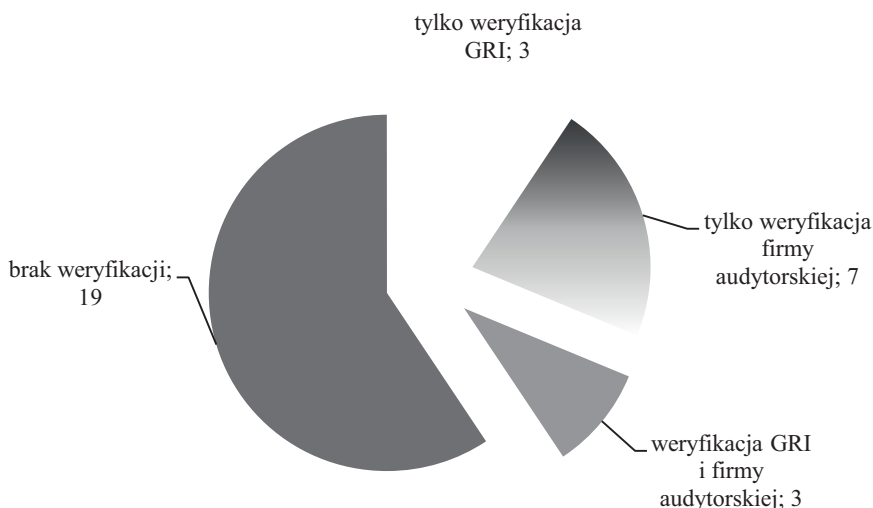
Biorąc pod uwagę poziom aplikacji raportu, w badanej grupie najczęściej deklarowano poziom B. Zgodnie z rys. 4 w ponad połowie raportów znalazła się deklaracja sporządzenia go na poziomie B. Dwa raporty zostały sporządzone na poziomie A, a cztery na poziomie aplikacji C.

Rys. 4. Struktura raportów społecznych opublikowanych w roku 2013 w bazie konkursu Raporty Społeczne ze względu na poziom aplikacji raportu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z tab. 2.

Na rysunku 5 zestawiono informacje dotyczące weryfikacji zewnętrznej raportów.

Rys. 5. Struktura raportów społecznych opublikowanych w roku 2013 w bazie konkursu Raporty Społeczne ze względu na weryfikację zewnętrzną raportów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z tab. 2.

Zadeklarowany przez podmioty raportujące poziom aplikacji raportu w kilku przypadkach został poddany weryfikacji zewnętrznej. Spośród badanych raportów 6 zawierało informację o weryfikacji GRI, natomiast 9 zostało zweryfikowanych przez niezależne jednostki zewnętrzne wykonujące usługi poświadczające (w większości przypadków są to duże firmy audytorskie).

5. Podsumowanie

Analiza wyników badań i raportów dotyczących praktyki raportowania społeczno-środowiskowego wskazuje, że staje się ono światowym trendem, a wytyczne GRI stanowią najczęściej stosowany na świecie standard raportowania tych zagadnień. Dane dotyczące CSR często są przekazywane w postaci dodatkowych informacji i objaśnień stanowiących element rocznego raportu finansowego. Coraz częściej poszczególne firmy decydują się na publikowanie, obok raportów finansowych, ogólnie dostępnych oddzielnych raportów społecznych i na zewnętrzną weryfikację swoich raportów przez niezależne podmioty audytujące.

Raportowanie społecznej odpowiedzialności przez firmy polskie nieco odbiega od trendów światowych. Zgodnie z wynikami badań odsetek polskich podmiotów raportujących te zagadnienia jest niższy niż na świecie. Jednak wyniki tych badań (np. wyniki badań KPMG czy analiza raportów społecznych zgłoszonych do konkursu Raporty Społeczne) potwierdzają, że wytyczne GRI są także najczęściej stosowanym standardem raportowania społeczno-środowiskowego przez przedsiębiorstwa

i inne organizacje w Polsce. Najbardziej rozpowszechnionym poziomem aplikacji tych raportów jest poziom B. Praktyką raportowania staje się również potwierdzanie poziomu aplikacji przez GRI lub zewnętrznego niezależnego audytora.

Literatura

- Alazzani A., Wan-Hussin W., *Global Reporting Initiative's environmental reporting: A study of oil and gas companies*, "Ecological Indicators" 2013, 32, s.19-24.
- Alonso-Almeida M., Llach J., Marimon F., *A closer look at the "Global Reporting Initiative" sustainability reporting as a tool to implement environmental and social policies: A worldwide sector analysis*, "Corporate Social Responsibility and Environmental Management" 2013.
- An Analysis of Policy References made by large EU Companies to Internationally Recognised CSR Guidelines and Principles*, Komisja Europejska 2013, http://www.cbsr.ca/sites/default/files/file/eu_an_analysis_of_policy_references.pdf.
- Brown H., Jong M., Levy D., *Building institutions based on information disclosure: Lessons from GRI's sustainability reporting*, "Journal of Cleaner Production" 2009, no. 17, s. 571-580.
- Burzym E., *Przesłanki i perspektywy standaryzacji i międzynarodowej harmonizacji rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej SKwP” nr 23, SKwP, Warszawa 1993.
- Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. A renewed EU strategy 2011-14 for Corporate Social Responsibility, Komisja Europejska, KOM(2011) 681, Brussels, 25.10.2011.
- Departament Pożytku Publicznego, <http://www.pozytek.gov.pl/Spoleczna,odpowiedzialnosc,biznesu,464.html> (dostęp: 26.01.2014).
- Farneti F., Guthrie J., *Sustainability reporting by Australian public sector organisations: Why they report*, "Accounting Forum" 2009, no. 33, s.89-98.
- Fonseca A., McAllister M., Fitzpatrick P., *Sustainability reporting among mining corporations: A constructive critique of the GRI approach*, "Journal of Cleaner Production" 2012, 1(14).
- Gabrusewicz T., *Rachunkowość odpowiedzialności społecznej w kształtowaniu zasad nadzoru korporacyjnego*, C.H. Beck, Warszawa 2010.
- Global Reporting Initiative, *Sustainability Reporting Guidelines*. Version 3.0, GRI 2006.
- Global Reporting Initiative, *Sustainability Reporting Guidelines*. Version 3.1, GRI 2011.
- Hohnen P., *The Future of Sustainability Reporting*, The Energy, Environment and Resources Department Programme Paper 2012/02, Chatham House, London.
- Isaksson R., Steimle U., *What does GRI-reporting tell us about corporate sustainability?*, "The TQM Journal" 2009, vol. 21, no. 2, s. 168-181.
- Konkurs Raporty Społeczne, http://raporty Społeczne.pl/biblioteka-raportow/?organizacja&industries&title_term&edycja=2013&filtered=yes.
- Levy D., Szejnwald Brown H., Jong M., *The contested politics of corporate governance: The case of the Global Reporting Initiative*, "Business & Society" 2010, no. 49 (88), s. 88-115.
- Mazurczak A., *Raportowanie społecznej odpowiedzialności biznesu jako nowy element raportowania biznesowego*, [w:] *Kierunki ewolucji sprawozdawczości i rewizji finansowej*, red. B. Micherda, Difin, Warszawa 2012.
- Moneva J., Archel P., Correa C., *GRI and the camouflaging of corporate unsustainability*, "Accounting Forum" 2006, 30, s. 121-137.
- Pakowska S., *Wytyczne G3 i G3.1 Global Reporting Initiative dotyczące raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju – analiza porównawcza*, „Zarządzanie i Finanse” 2012, nr 1 (2), Wydział Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, s. 545-559.

- Roberts C., Weetman P., Gordon P., *International Corporate Reporting. A Comparative Approach*, Pearson Education, Harlow 2008.
- Schadewitz H., Niskala M., *Communication via responsibility reporting and its effect on firm value in Finland*, "Corporate Social Responsibility and Environmental Management" 2010, no. 17, s. 96-106.
- Sustainability Disclosure Database, <http://database.globalreporting.org/>.
- Szejnwald Brown H., Jong M., Lessidrenska T., *The rise of the Global Reporting Initiative (GRI) as a case of institutional entrepreneurship*, A Working Paper of the Corporate Social Responsibility Initiative 2007, no. 36.
- Szychta A., *Cele rachunkowości jednostek gospodarczych a główne tendencje rozwoju praktyki i teorii rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, t. 17 (73), SKwP, Warszawa 2003, s. 121-144.
- The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting*, KPMG 2013, <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/corporate-responsibility/Documents/kpmg-survey-of-corporate-responsibility-reporting-2013.pdf>.
- Tng W., *Sustainability Reporting and SMEs: A Closer Look at the GRI*, Strategic Sustainability Consulting, Herndon 2010.
- Toppinen A., Korhonen-Kurki K., *Global Reporting Initiative and social impact in managing corporate responsibility: A case study of three multinationals in the forest industry*, „Business Ethics: A European Review” 2013, vol. 22, no. 2, s. 202-207.
- Toppinen A., Li N., Tuppurä A., Xiong Y., *Corporate responsibility and strategic groups in the forest-based industry: Exploratory analysis based on the Global Reporting Initiative (GRI) framework*, "Corporate Social Responsibility and Environmental Management" 2012, no. 19, s. 191-205.
- Willis A., *The role of the Global Reporting Initiative's sustainability reporting guidelines in the social screening of investments*, "Journal of Business Ethics" 2003, no. 43, s. 233-237.
- Wong R., *Social and Environmental Reporting and Its Decision Usefulness*, European Accounting Association Congress, Doctoral Colloquium, Paris 2013.

GRI GUIDELINES IN THE PRACTICE OF SOCIAL REPORTING IN POLAND

Summary: The analysis of the changes and directions of development of the modern financial reporting model indicates the growing significance of reliable non-financial information, from which the aspects connected with environmental and social issues seem to have the most important role. There are no globally or locally applicable standards of environmental and social reporting at the moment. However, entities can use for this purpose a lot of standards and recommendations developed by numerous organizations. One of the most widely used standards are the guidelines developed by the Global Reporting Initiative (GRI). The main objective of this paper is to examine the use of the GRI standard in the practice of Corporate Social Responsibility reporting in Poland. This will be extended to an analysis of the global reporting practice. The objective will be carried out primarily through the analysis of sustainability reports submitted to the contest "Social Reports" in 2013 as well as through the analysis of the literature, environmental and social reporting standards and selected studies, reports and databases connected with the practice of Corporate Social Responsibility reporting.

Keywords: GRI guidelines, environmental and social reports, Corporate Social Responsibility.